

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2450
Izjema razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čkovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Tragedija albanskega naroda

K POKRETU ALBANSKIH NACIONALISTOV.

Natiroma in na skrivaj, skoraj brez vsakega hrupa doživlja albanski narod veliko tragedijo. Le od časa do časa izve zanj zunanji svet, izve Evropa. Albanci, ki so se desetletja borili za svojo svobodo in neodvisnost, ki so ob koncu svetovne vojne s svojo lastno močjo vrgli v morje Italijane in osvobodili Valono, so postali na v novejši dobi docela nenavaden način popolnoma brezpravnih podložniki istih Italijanov. S pomočjo plačanih agentov in najetih ustašev so spravili fašisti v Tirano Ahmeda Zoga in ga postavili najprej za predsednika, nato še za kralja »neodvisne« države. S tistim trenutkom so pa tudi že postali dejanski gospodarji na vzhodni, obali spodnje Adrije. Pod pretvezo zaščite Ahmeda Zoga in njegovega režima so poslali v Albanijo svoje častnike, orožnike, uradnike in naposled še vojake, stražnike in detektive. S tem so dobili usodo države docela v svoje roke.

Druga etapa osvojenja Albanije po Italijanih se je pričela kmalu po prvi, pretežno policijski in vojaški. Italijani so se polastili albanskega denarstva in albanske bankovne banka ima centralo v Rimu, ne v albanskem glavnem mestu Tirani. Sledilo je zavajevanje celokupnega prometa na morju in na kopnem. Vsa Albanija nima danes še nobene svoje ladje, nobene železnice in nobene avtobusne zveze; vse so v rokah Italijanov. Prav tako je v rokah Italijanov vsa zunanja in pretežno tudi notranja trgovina, nadeje industrija in deloma obrt. Italijani so se svojega posla lotili sploh silno temeljito, izsušili so ogromna močvirja, lemalarije, in naselili na novi kulturni zemlji — svoje ljudi iz kraljestva. Ob enem so zgradili strateške ceste in utrdbe ob jugoslovanski in grški meji, seveda s svojimi delavci in vojakmi. Otvorili so neseštevo novih otroških vrtcev, osnovnih in srednjih šol, na katerih poučujejo pretežno italijanski učitelji in profesorji v italijanski, dočim morajo akademiki sploh vsi na italijanske univerze ker Albanci še nimajo svoje in je najbrže do kler bodo Italijani njihovi gospodarji tudi ne bodo imeli.

Po desetih letih tega dela »za kulturni

in gospodarski dvig zavezniškega albanskega naroda« izgleda v Albaniji huje kakor n. pr. na Primorskem. Po albanskih mestih vidite samoitajljanske napise, lepake, razglase, slišite skoraj več italijanske kakor albanske in albanska deca vas pozdravlja z dvigom roke, kakor v Italiji fašistična. Mladi fašisti, balili itd. hodijo v krogih vojeni po italijanskih učiteljih in skoraj ne vejo več, da so Albanci in ne Italijani. Skratka, Italijani delajo vse, kar morejo, da bi Albanijo čimprej poitalijanili in jo potem kot »italijansko pokrajino« priključili svojemu imperiju.

Albanski rodoljubi, oni, ki se niso dali kupiti od »prijateljev« z one strani Jadranskega morja, vidijo vse to prav dobro, a ganiti se ne smejo in ne morejo. Vsi dosedanja nastopi proti italijanskemu gospodarstvu, in ni jih bilo malo, so bili nasilno zatrti. Zgodilo se je, da so albanski delavci ubili italijanske paznike, inženjerje in ravnatelje, albanski vojniki italijanske podčastnike, častnike itd. in celo člane preiskovalnih komisij, ki so prišle loviti upornike, a naposled so morali vse skupaj plačati le oni sami. Kljub temu se je pričelo nezadovoljstvo v zadnjem času tako množiti, da prihajajo iz Albanije vedno bolj vznemirljive vesti. V najširših množicah vre, vre pa tudi med samimi državnimi funkcionarji. Dan za dnem se vrste aretacije nacionalistov, zlasti voditeljev nacionalistične stranke, ki se je odločno uprla Italijanom. Med aretiranimi je mnogo intelektualcev, zdravnikov, odvetnikov, inženjerjev, višjih uradnikov itd. in vse odganjajo v Tirano, kjer vodi proti njim preiskavo sam notranji minister Musa Juka. Toda vlada o vseh teh aretacijah molči in molčati morajo tudi listi. Tako hočejo »zaščitniki« z one strani Adrije.

Zalostna je usoda »svobodne« Albanije in »svobodnega« albanskega naroda, toda Albanci so preživeli tudi že poprej hude čase in se nišo vdali, zato se najbrže tudi sedaj ne bodo. Italijani se močijo, če mislijo, da bodo za vse večne čase ostali gospodarji v Albaniji. Prišel bo čas, ko bo odpor tako vsesplošen, da ga nihče ne bo več mogel zadržati.

Bolgarske demonstracije proti Romuniji

ORGANIZACIJA BOLGARSKIH EMIGRANTOV IZ DOBRUDŽE. — MANIFESTACIJE IN DEMONSTRACIJE V VARNI.

SOFIJA, 25. avgusta. V Bolgarski živi veliko število bolgarskih emigrantov iz Dobrudže. V zadnjem času postaja organizacija teh emigrantov vedno močnejša. To organizacijsko akcijo podpirajo po raznih znakih sodeč, tudi merodajni vladni činitelji v Sofiji in drugih bolgarskih krajih.

Močna emigrantska aktivnost se opaža zlasti v Varni. Pred nekaj dnevi se je organizirala v Varni tudi dobudžska omladina, da bi tako na čim bolj viden način manifestirala svoje protirumunsko in revizionistično stališče. Ob tej priliki je dobudžska omladina razvila in posvetila svoj prapor, ki mu je kumoval poveljnik III. armade, general Žamčev. Po posvetitvi prapora je imel Žamčev govor, v katerem je pozival omladino v horbo proti Romuniji in mirovnim pogodbam ter na čim prejše uveljavljanje bolgarskih pravic do Dobrudže.

Navzoči emigranti so sprejeli generalov govor z velikanskim navdušenjem. Na slavnostnem zborovanju, ki je sledilo posvetitvi prapora, je bilo izrečenih še več govorov, ki so vsi izzveneli v istem smislu. Bojevitejši kot je kak govornik nastopal proti Romunski, živahnejše in pristranejši ga je pozdravljala general Žamčev. Romunsko poslanstvo v Sofiji je vložilo pri bolgarski vladi zaradi teh demonstracij protestno noto.

NEMCI IN FRANCOŠKE ZRAČNE VAJE.

BERLIN, 25. avgusta. Ves nemški, zlasti pa prestolniški tisk spremlja z največjim zanimanjem potek francoskih zračnih manevrov ob nemško-francoski meji. O poteku vaj, kakor tudi o njihovem pomenu, prinaša nemški tisk obširne komentarje.

Zbližanje Rusije, Francije in Amerike

SENZACIONALNA VEST ITALIJANSKEGA TISKA. STRAH V RIMU. OB-RISI SVETOVNE POLITIKE SE TEMELJITO SPREMENE.

RIM, 25. avgusta. Tukajšnji listi objavljajo senzacionalno vest iz Londona, v kateri se opozarja na silna prizadevanja ruske sovjetske diplomacije za tesnejše politične in gospodarske stike med Rusijo in Francijo. V Rimu je ta vest povzročila veliko vznemirjenje, ker se boje, da rusko-italijanski pakt, katerega je sklenil Mussolini v prvi vrsti proti vplivu Francije, ni več tako trden, kakor so Italijani mislili.

Po isti vesti je bil baje v Parizu podpisan sporazum, s katerim se sovjetska Rusija obvezuje dobaviti Franciji v prihodnjih petih letih 500.000 ton afte, petroleja in bencina. Istočasno se Rusija in Francija pogajata o sklenitvi pakta o nenapadanju, in sicer pod pogojem, da plača sovjetska Rusija Franciji predvojne caristične dolgeve v do-

govorjeni višini 60 milijonov zlatih frankov, plačljivih v 62 polletnih obrokih. Naspotno pa bo francoska narodna banka eskomptirala ruske državne papirje po normalni obrestni meri. Naposled pa bo garantirala francoska vlada sovetom tudi velika naročila pri francoski industriji.

Skoraj paralelno se pogajajo sovjeti baje tudi z Ameriko, in sicer z namenom poglobiti razrahljane stike in doseči enoten program za politiko na Dalinem vzhodu, zlasti pa za skupen nastop proti japonskemu imperializmu. V Rimu zatrujejo, da bo svetovna politika dobila v primeru, če se ta pogajanja uspešno zaključijo, docela nove obrise. Sedanje ravnotežje bi se popolnoma spremenilo.

Boj za beuthenske obsojence

KOMUNIKE DRŽAVNE IN PRUSKE VLADE. ZAHTEVE NARODNIH SOCIALISTOV. VLADE SE NE VDA.

BERLIN, 25. avgusta. Predsinočnim objavljeni komunikate državne in pruske vlade, v katerem se napoveduje, da se bodo v bodoče uporabljala vsa državna sredstva še z večjo ostrostjo proti vsakemu terorju brez ozira na stranke in osebe, ni dosegel onega učinka, kakor bi ga bil v normalnih razmerah. Širši sloji so pod močnim vplivom izredno ostrih napadov narodno-socialističnega tiska proti državi in pruski vladi, mnogo pa je pripomogel k temu tudi odkriti Hitlerjev poziv na revolucijo.

Narodno-socialistična frakcija v pruskem deželnem zboru je na svoji predsinočni seji sklenila, da nikakor ne bo mirno sprejela izjemnih pger državnega komisarja za Prusko dr. Brachta. Narodni socialisti odločno zahtevajo, da se razveljavi obsodba v Beuthenu, ker bodo

sicer to razveljavljanje dosegli s silo. Narodni socialisti ne zahtevajo več pomilostitve petih obsojencev, temveč njihovo takojšnjo izpustitev iz zapora, obenem pa se jim mora dati primerno zadoščenje s tem, da se pokličejo na odgovor in kaznujejo sodniki in državni pravdniki, ki so sodelovali pri beuthenski obsodbi.

Razumljivo je, da je zašla vlada v takih razmerah v skrajno neprijeten položaj, ki ji skoro onemogoča, da bi se poslužila pravice pomilostitve, ker bi bil v tem primeru ves svet prepričan, da se je umaknila iz strahu pred narodnimi socialisti. Splošno se poudarja, da narodni socialisti s svojo besno agitacijo proti vladi sami spravljajo v veliko življenjsko nevarnost beuthenske obsojence.

Francija proti nemškim zahtevam

PARIZ, 25. avgusta. »Journal« se bavi z nameravano reorganizacijo nemškega »Reichsweltra« in s tem zvezano revizijo versajske mirovne pogodbe in pravi, da so taki poskusi jalovi, ker francoska vlada ne more: 1. Pričeti pogajanja o novem statutu nemške armade tako dolgo, dokler ne bo na razorožitveni konferenci točno znana bodočnost in usoda francoske armade in 2. Razprava o tem bi bila mogoča in smiselna šele tedaj, ko bi Nemčija dala potrebno jamstvo za varnost miru in bi pokazala, da ga tudi resno želi in hoče.

ANGLEŠKO TRGOVSKO BRODOVJE NE BO OBOROŽENO.

LONDON, 25. avgusta. V odgovor na vesti ameriškega tiska, da namerava angleška admiraliteta oborožiti celotno angleško trgovsko brodovje, objavlja »Daily Telegraph« odločen demanti, v katerem pravi, da je Anglija edina država na svetu, kjer sta vojna in trgovska mornarica popolnoma ločeni. Vse ostale države podpirajo tak način gradnje trgovskih ladij, da jih v primeru vojne lahko z malimi preuredbami uporabijo kot vojne ladje.

Umazana italijanska afera

REVAL, 25. avgusta. Včeraj opoldne je napadel italijanski legacijski uradnik Ferrari z brivno britvijo svojega šefa, poslanika Tostia di Valminutto, ki je moral z nevarno rano v bolnišnico. Ferrari je izjavil policiji, da je napadel poslanika zato, ker je zahteval od njega nedostojen odnošaj. Atentat torej ni posledica politike, ampak seksualnih nagnjenj.

NEMČIJA BO KONTINGENTIRALA UVOZ.

BERLIN, 25. avgusta. Po najnovejših vestih bo v najkrajšem času odstopil državni poljedelski minister dr. Trendelenburg, ki je v zadnjih letih vodil trgovinsko politiko nemške vlade. Njegov izstop iz vlade se smatra kot sprememba kurza nemške gospodarske politike, kar je točno označil tudi že kancler von Papen v svojem govoru v Münsteru. Baje namerava Nemčija kontingentirati ves uvoz.

OBSEDNO STANJE V BRAZILIJU.

NEWYORK, 25. avgusta. Po novih hudih bitkah med vstaši in vladnimi četami v Sao Paulo in po kratkem pouličnem boju v Rio de Janeiru je bilo v vsej Braziliji proglašeno obsedno stanje.

Dnevne vesti

Martin in tatinska Lizika

Kazalec električne ure na Glavnem trgu se je pomikal proti polnoči, ko je mizarjski pomočnik Martin H. zavlil iz Tatentbachove ulice v Vetrinjsko, ter se na oglu obregnil ob dekle, ki je stalo tam kakor bi nekoga pričakovalo. Pa je vedel Martin spregovoriti pravo besedo in sta stopila z dekletom v najbližjo gostilno. Pri tretjem politerčku črnega dalmatinca se je fantu razvezal jezik, izvedel je, da je dekletu Lizika ime in da išče službe ter še marsikaj, kar ga je zanimalo. Vino je obema pogrelo kri in v trenutku blažene sreče je Martin ponudil Liziki svoje srce. Grdo pa je zaklel, ko se je pojavil v gostilni mož postave in napovedal policijsko uro. Martinek je plačal kar z metuljem. Lizika je bila zrela ptička in ker je opazila, kako so se posvetili v Martinovi listnici še drugi metulji, se ga je prišla in sta krenila proti Magdalenskemu parku. Ko se je pa prebudil rano drugo jutro s težko glavo na trdi klopi, ni bilo Lizike več. Še bolj debelo pa je pogledal, ko je opazil, da mu je izginila tudi precej vredna srebrna ura z verižico in listnica s tremi metulji in par kovači. Žalosten se je podal na policijo in povedal zgodbo trdosrčnemu nadzorniku, ki je ni vzel tako tragično na znanje, kakor je bila tragična za Martina. Za tatinsko Liziko pa poizvedujejo sedaj detektivi.

UREDNIŠTVO »VEČERNIKA«

in mariborsko uredništvo »Jutra« je sedaj v Gosposki ulici 11, prvo nadstropje, telefon št. 2440. Uprava, ki sprejema naročila, oglase, male oglase, daje informacije itd., je zaenkrat še na Aleksandrovi cesti 13, telefon št. 2455.

Iz šolske službe.

Na lastno prošnjo in po službeni potrebi so premeščeni učitelji, odnosno učiteljice: Leo Dobnik iz Stranic v Slovensko Bistrico, šolski upravitelj France Golež iz St. Ilje k Sv. Trojici v Slovenskih goricah; Adolf in Antonija Sokolova iz Kotelji pri Guštanju v Limbuš pri Mariboru; Helena Colnarjeva iz Dokležovja v Predoslje pri Kranju; Marija Dolenčeva s Planine k Sv. Marjeti niže Ptuj; Ludvik Mataša iz Trdkove v Luče; Rudolf Čehovin iz Radmožancev v Veliko Polano v Prekmurju; Maks Dominkuš iz Koprivnice v Ljutomer; Jožica Lašič-Krivogradova iz Mozirja v Guštani; Josip Križman iz Gornje Ponikve v Selnico pri Mariboru; Josip Navačan od Sv. Marjete niže Ptuj v Laporje; Karl Prah iz Svetin v Majšperg, France Sancin od Sv. Barbare v Slovenskih goricah v Ptuj, Ivan Štibler iz Turnišča v Kapele pri Brežicah, Andrej Stefancioza iz Kuzme v Studence; Olga Tominc iz Rakovca v Reko v Hočah; Miroslav Vihar iz Loke v Dolino pri Dolini Lendavi in Milka Kemperletova iz Ulčinja v Kapelo pri Ljutomeru.

Upokojitve v državni službi.

Profesor mariborske klasične gimnazije dr. Fran Mišič je upokojen. Dr. Mišič je znan kot izborni poznavalec in ljubitelj naših obmejnih planin in našega zelenega Pohorja. Razkril in obelodanil je nebroj zanimivosti naših krajev, ki so bile ljudstvu neznane in tako mnogo storil za povzdigo tujskega prometa. Nadalje sta upokojena tudi policijska stražnika pri predstojništvu tukajšnje mestne policije Jože Škerjanc in Milan Fikfak.

Poroke.

V zadnjem času so se poročili v Mariboru: g. Jože Volavšek z gđ. Julko Žunkovo, g. France Midlil, z gđ. Dragico Skazovo, g. Alfred Čelan z gđ. Albino Filipčičevo, g. France Kranjc z gđ. Terezijo Senčarjevo in g. Dragotin Ptičar z gđ. Tilčko Weingerlevo. Bilo srečno!

20letnica mature.

Maturanti državnega moškega učiteljskega v Mariboru iz leta 1912. proslave svojo 20letnico mature jutri v petek 26. t. m. Ob 20. uri se zbera v dvorani Nabavljalne zadrage državnih uslužbencev na Rotovškem trgu, naslednji dan, v soboto, pa se poslove od ravnatelja g. dr. Potočnika, ki je bil upokojen in odhaja iz Maribora

Premestitev priljubljenega šolnika.

Meščansko-šolski učitelj g. Karl Sovrè je premeščen iz Slovenjgradca v Škofjo Loko. Odhajajočemu vzgojitelju je priredilo Sokolsko društvo v domu odhodnico, ki je pokazala, kako zelo je bil priljubljen ter spoštovan in kako težko je bilo slovo. Njegovi številni prijatelji in Sokoli mu iz srca žele na novem službenem mestu mnogo uspeha.

Poroka.

V Beogradu sta se te dni poročila g. Viljem Heinz, trgovec in gđ. Terezija Metzova. Bilo srečno!

Poslovilna odhodnica upokojenemu ravnatelju g. dr. Potočniku.

Iz došlih odgovorov rezultira situacija, ki kaže, da pomeni sobota 27. t. m., ko praznuje letnik 1912. svojo učiteljsko dvajsetletnico neugoden datum za poslovilni zbor in sestanek pripadnikov vseh letnikov, odnosno vseh bivših učiteljskih gojencev ravnatelja g. dr. Potočnika. Na podlagi nastalih zadržkov preklicujeva najin časopisni poziv tovarišem in bo sledilo novo vabilo, čim se bo ugotovil vsem ustrezajoč datum. — Vauda Mirko, Čeh Ivan.

Velikodušen dar.

O priliki rojstnega dne g. Miloša Tajnika, šolskega upravitelja v Slovenski Bistrici in odbornika tamkajšnje strelske družine, je bilo nabranih 155 Din za strelsko družino. Srčna hvala!

Brezplačno lutkovno predstavo

priredijo lutkarji studenškega Sokola v petek 26. t. m. ob 20. uri na lutkovnem odru Sokola - Matice v Narodnem domu. Improvizirana igra »Gašperček brez stanovanja« — z godbo in petjem je namenjena udeležencem sokolskega prosvetnega tečaja, ki imajo popoldne na sporedu tudi predavanje o pomenu lutkarstva. Udeleženci-interesenti se lahko javijo do 8. ure pri vodstvu tečaja v Narodnem domu.

Prenovljena kapelica.

Križeva kapelica v tukajšnji stolnici je prenovljena in bo v kratkem slovesno blagoslovljena.

Promenadni koncert v parku.

Drevi bo promenadni koncert v Mestnem parku. Pričel se bo ob 20. uri in igralo bo Glasbeno društvo železniških delavcev in uslužbencev. Spored koncerta je: 1. Slovenska koračnica od M. Schönherria. 2. Oba Savojarca, overture od I. Offenbacha. 3. Mucika, valček od W. Bednarza. 4. Jugoslovanski biseri, potpuri od M. Leopolda. 6. Straussovi zvoki, potpuri od H. Klimenta. 7. Nisem kapetan, Foxrot od Abrahama.

V nedeljo 28. t. m. bo nastopil zagrebški Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 67. številki: Zakon o kovanju srebrnega denarja; zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na poslovni promet in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skupnem davku na poslovni promet; nadalje zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih trošarinah; uredbi o organizaciji in poslovanju filmske centrale in o nagradah njenih članov in uslužbencev; pravilnik o knjiženju, upravljanju in trošenju dohodkov in sklada za tisk vstopnic, ostalih taksnih obvezavcev in za nočno takso revizijo; izprememba in dopolnitev pravilnika o sestavi, poslovanju in področju nadzorstva nega sveta Poštne hranilnice; dopolnitev člena 33. pravilnika o carinskih posrednikih; objave banke uprave o pihanju občinskih trošarin v letošnjem letu; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Vsdržavna strelska tekma.

Vsdržavna nagradna strelska tekma zveze strelskih družin bo v Ljubljani v času od 4. do 9. septembra na garnizijskem strelišču. Ob tej priliki bo tudi razvitje zvezinega prapora, ki ga je poklonil kralj in sam prevzel pokroviteljstvo nad strelskimi svečanostmi. Tekme v Ljubljani se udeležijo tudi najboljši strelci mariborskega okrožja.

Veverice sesajo mačko.

Železniški upokojenec g. Karel Reitmajer v Orehovi vasi je ujel pred dnevi dve mladi veverici, ki sta začele sesati mleko mačke. Lepo je gledati tako veverici, kakor mačko, ki posveča vso svojo pažnjo tema dvema vevericama.

Šahovski mojster Pirc v Sisku.

Drevi bo odigral naš šahovski mojster simultanko s člani sišaškega šahovskega kluba. Iz Siska bo odpotoval preko Zagreba najbrže v Split.

Prva državna dekliška meščanska šola v Mariboru, Miklošičeva ulica.

Naznani o začetku šolskega l. 1932—1933. Vpisovanje bo 1. septembra od 8. do 12. ure. V 1. razred se sprejemajo učenke, ki so dovršile uspešno 4. razred osnovne šole in ki nimajo več kot 14 let. Za vpis v višje razrede zadošča spričevalo o uspešno dovršenem predhodnem razredu. Učenke, ki pridejo z druge meščanske ali srednje šole, morajo imeti na spričevalu pravilno odobritev šolskega ravnatelja. Pri vpisu vsake posamezne učenke izpolnijo starši prijavo opremljeno s 5 Din kolkom in plačajo 20 Din za zdravstveni sklad in 5 Din za PRK. Druge šolnine in vpisnine zaenkrat ni. Revne učenke dobe učne knjige v šoli brezplačno. Šolska kuhinja PRK bo delovala tudi v novem šolskem letu v prid ubožni mladini. Ponavljalni in razredni izpiti bodo 2. in 3. septembra od 8. ure dalje. Prošnje za dovolitev treba predložiti ravnateljstvu do 1. septembra.

Državna trgovska akademija v Mariboru.

Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra. Opozarjajo se učenci, da prinesejo k vpisovanju potrdila glede višine davka, ki ga plačujejo roditelji.

Vseslovanski kongres narodnih noš v Ljubljani.

V dneh 3. do 5. septembra t. l. bo v Ljubljani vseslovanski kongres narodnih noš z jako izbranim programom. Na sporedu je veliki sprevid narodnih noš, prikazanje češke švadbe v narodnih nošah, nagraditev najlepših narodnih noš, bakljada in ognjemet ter izvajanje »Slehernika« in »Prodane neveste« na prostem. Na železnici je četrtinska vožnja, katere se lahko posluži vsakdo, kdor se udeleži kongresa kot sodelavec ali samo gledalec. Legitimacije po 2.—Din se bodo dobile pri »Putniku« v Mariboru in Celju. Po kongresu bo tridnevni izlet na Jadransko morje, in sicer s pospešenim vlakom preko Karlovca na Sušak, od tam s parobrodom »Prestolonaslednik Peter« v Split. Iz Splita izleti na Marjan, z avtobusom v Solin in Trogir. Prijave za izlet na Jadransko morje prejema samo do 30. t. m. »Putnik« v Mariboru in Celju.

Obiranje hmelja

se je v mariborski okolici, na Dravskem polju in v Dravinjski dolini pričelo že pred nekaj dnevi ter je obranega že okoli dve tretjini. Uspehi obiranja so hmeljarje presenetili, ker so nezadovoljivi. V splošnem se ga bo nabralo letos komaj dobra polovica lanskega pridelka. Že itak redki nasadi se bodo začeli še bolj krčiti, ker se pridelovanje za sramotno nizko ceno po 8 do 10 Din res ne izplača.

Naše gostilne.

Po zadnjih podatkih imamo v naši državi 30.000 gostiln in restavracij, ki zaposlujejo nad pol milijona uslužbencev.

Komisijiski ogled veleposestev.

Zadnje dni preteklega tedna se je mudila na področju obeh mariborskih okrajnih glavarstev strokovna komisija ministrstva za poljedelstvo, ki je pregledala veleposestva v svrhu določitve supermaksimuma. V komisiji so bili pomočnik poljedelskega ministra Sretenović, sekcijiski načelnik Cvijanović, poljedelski inšpektorja Radikon in Stojanović in šef agrarnega oddelka v Mariboru dr. Osojnik, ki je vodil komisijo. Komisija je ugotovila, da so nekatera veleposestva naravnost vzorno urejena, nekatera pa zanemarljiva, ter bo na podlagi dobljenih podatkov sklepala pri določevanju v agrarnem vprašanju. Pred povratkom v Beograd so gospodje obiskali tudi Maribor, napravili izlet na Falo in na Mariborski otok, s katerega so odnesli najlepše utise.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurava »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurava »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cev so izkazala, da služi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Otvoritev vodovoda v Ponikvi.

V nedeljo je Ponikva ob j. ž. blagoslovila svoj novi vodovod, — delo, ki je za to vas, ki je tako trpela pomanjkanje zdrave vode, neprecenljive gospodarske in zdravstvene vrednosti. A v delu je posebljena tudi moč združne misli. Kar niso zmogli prejšnji, pretežno razdvojeni gospodarji, saj se je delalo na tem že 40 let, je v kratkem času izvedla vodna zadržka kakih 30 gospodarjev s podporo banovine, brezobrestnim kreditom in občinskimi ter lastnimi prispevki. Blagoslovitve sta se udeležila ban g. dr. Marušič in župnik g. Barle, ki sta v svojih lepih govorih podčrtala moč vzajemnega dela in ljubezni. Popoldne je bil nastop domačega Sokola, ki se ga je udeležilo veliko število domačega in okoliškega ljudstva. Poleg Sokolov je nastopil tudi moški in ženski naraščaj in bil deležen obilega priznanja. Navzoči so bili izredno dobre volje, ker še niso doživeli tako lepega in koristnega slavlja.

Četrtnska vožnja na kongres narodnih noš v Ljubljani.

Udeleženci kongresa narodnih noš v Ljubljani imajo četrtnsko vožnjo le, če pridejo na kongres v narodnih nošah. Kongresna pisarna bo obisk kongresa potrdila na legitimacijah tudi samo udeležencem v narodnih nošah.

Nezgoda.

Pri sekanju drv je spodletela sekira hlapcu Martinu Kučerju, zaposlenemu pri nekem posestniku v Košakih, tako nesrečno, da se je hudo vsekalo na levi nogi pod kolenom. Presekai si je glavno žilo in je moral po pomoč v bolnišnico.

Nepošten potnik.

Mariborska policija zasleduje nekega Vitomirja D., ki se izdaja za potnika tovarne kozmetičnih izdelkov v Bečkereku ter kasira denar in sprejema naročila. Te dni se je klatil po Dravski dolini in na premeten način osleparil nekega trgovca v Breznem za 480 Din.

Pobesneli bik.

Trmasto živinče je mladi bik dr. Klančnika v Kamnici. Ko ga je včeraj popoldne napajal hlapec, je pobesnel in zdirjal proti mestu. Ves trud bolj korajžnih pasantov, da bi pobesnelega bika ustavili, je bil zaman. Neovirano je v galopu tekel po Vrbanovi ulici in Koroški cesti do broda, kjer so ga končno ukrotili in ugnali ter odvedli nazaj v Kamnico.

Poskus samomora.

V Mlinski ulici stanujočega strojevodjo K. C. so družinske razmere pripravile do obupa. Danes popoldne, ko sta se z ženo sprla, je v hipni zmedenosti poiskal vrv, odšel v spalnico in si nameraval z njo končati življenje. Njegovo namero pa je še pravočasno opazila žena, prerezala vrv in tako rešila moža prostovoljne smrti.

Če krava z repom mahne.

Kurječeva žena Neža Mesarič v Porskavi je nameravala pomolzi kravo. Ko je sedla na stolček, je pa krava zamahnila z repom in jo udarila v obraz tako močno, da ji je poškodovala obe očesi. Morala je v tukajšnje bolnišnico.

Ukradeni čevljički.

Ko se je včeraj vračala s trga zasebnica Ana M., stanujoča v Gosposki ulici, je s potjo pokramljala s sosedo in postavila košaro na tla. V njej je imela tudi par novih čevljev, ki jih je pravkar kupila. Njun živahni razgovor je opazil neznan dolgorstnež, ji z večšo roko izmaknil neopaženo iz košare zavoje s čevlji ter izginil. Čudno je gledala gospa Ana, ko ni bilo več čevljev v košari. Podala se je na policijo in prijavila predrzno tatvino stražniku.

Aretacije.

V policijske zapore so romali preteklo noč neki Lojze, ki je krošnjaril brez dovoljenja, neki Maksl, ker je brez potnega lista prekoračil našo mejo in neki Tone, ker je v »pungratu« pod kalvarijo kradel iabolka.

Ruški „Divji lovec“

V LUČI NEVERNEGA TOMAŽA.

Pasji dnevi, teater in — umetnost! To zveni nesmiselno — in vendar je pretekli teden nanesel tako, da smo se znašli v resnih mislih o gledališki sodobnosti vsi oni, ki nam je vzlic neznosni poletni sopari dobrodošel vsak kulturni podvig našega ljudstva. Zlasti danes, ko moderno življenje hoče do temeljev spremeniti načrte, oblike in ideje »nadebudnih« stari rokopišnežev, ko se ruši staro in poraja novo, ko pravijo, da ima samo ono gledališče pravico do obstoja, ki nosi 100% pečat sodobnosti.

Pa smo se zbrali celo tam v — podeželju(!), da vidimo umetnost in kulturo!! Ali ni to — ironija? In to danes, ko je naša Talija na novih potih: ko nastopajo novi preroki, dogmatično usmerjeni novodobniki, moderni »obrazniki in komorniki« ter propovedujejo umetnost, odmaknjeno od vsakdanosti v višjo umetniško stilnost, ki podčrtava potrebo po novi stvarnosti. Danes, ko ekspresionizmi, nadrealizmi in drugi »izmi« poplavlajo deske, ki naj pomenijo svet, hodimo iskati in gledati umetnost na — vas?! Ko ima vendar samo mesto pravico dvigati prapor umetnostnega ustvarjanja! Kaj vedo na vasi o zakonih dinamike, o obliki in vsebini, o umirajočem l'art pour l'artizmu in triumfirajočem kolektivizmu?!

Fatalno tem bolj, ko so razboznane svojevrstnosti vprizoritve in se igralci ne morejo opredeliti niti za »umetnostne ideologije«. V takem ozračju iskati kulture in umetnosti na — deželi. »Famozno! Neverjetno! Nesmiselno!«

In je vendar prišlo docela drugače. Polnoma nepričakovano. Niti deceniji naše poklicne Talije niti poseti gledališč v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Pragi, na Dunaju, v Berlinu, Lipskem, Draždanih, Solnogradu in v Oberammergau niso pomenili zame takega doživljanja, kot ga je izzval v nedeljo naš pristni domači »Divji lovec« pod milim nebom tam ob vznožju ruškega Pohorja.

Poznana igra je sama na sebi le historično pomembna za dobo naše romantike in domačnosti. Z iskrenim razmahom režiserjevih domislekov je dobila sodoben izraz, ki je predstavo dvignil visoko nad nivo običajnih diletantskih odrov. Harmonična ubranost igralskega prostora in dosledno doživljanje igralcev nas je navdušilo tako, da smo — neverni Tomaži — docela spremenili svoje nazore o možnostih in nemožnostih kulturnega razvoja na deželi. Nasprotno! Ruški »Divji lovec« odpira docela nove vidike naši podeželski dramatik! Brez dvoma prinaša novo i v obliki i v vsebini! Priljubljena ljudska igra našega kmetskega poeta Finžgarja brez rampe in oderskega okvirja daje migljaje vaškim društvom za preprostejšo in sodobnejšo dramske stvaritve, ki bodo ustrezale modernemu gledališkemu prizadevanju in potrebam našnjega občinstva.

Ruše so nam lahko vzor, kako se naš podeželski, pod silo potrebe in v stiskah že preveč razpašeni diletantizem, mora preusmeriti v duhu resnične kulture! Zakaj jasno je, da gledališka igra šele tedaj blagodejno vpliva na gledalce, če mu zna izluščiti bisere, v njem pokazati neverljive lepote in zadeti svojstveni slog — vodja — režiser, kot odlična oblikovna osebnost. Režiserski tečaji so našim našim gledališkim družinam silno potrebni! Poročilo o prirejenih igrah, izdano nedavno po banski upravi, porazno ugotavlja neusmerjenost naše podeželske dramatike. Enkrat za vselej mora prenehati neresnost diletantskih odrov, ki so jim »Bucki«, Trije tički in podobna šara

le viri društvenih dohodkov — brez globljih prosvetnih motivov. Odri, ki se krepko in smiselno razvijajo v določenem umetniškem pravcu, postajajo res polnovredni prosvetni činitelji svojega okolja. ZKD je že in bo nedvomno vedno z vso skrbnostjo usmerjala vse svoje ednice v smer sodobnih umetniških vrednot. Če ne danes, se bodo te vrednote pojavile čez čas; jasneje jih bodo videli oni, ki pridejo. Njih svežina je že jasna v ustvarjanju današnjih — žal še redkih — pobornikov domače slovenske gledališke umetnosti.

Sijajen »Divji lovec« v Rušah daleč presega značaj običajne »podeželske prireditve«. Še in še bi ga morali igrati za vse one, ki tavajo in iščejo. S to prvo uprizoritvijo po 200 letih pod milim nebom so si Rušani s svojimi vrtilimi igralci in z izvrstnim režiserjem priborili zopet poslanstvo, ki naj prinese svežega duha v vsako vas širom naše domovine! Ver.

Bodočnost knjige in tiska

MALE KNJIGE IZ TANKE PLOČEVINE BODO ZAMENJALE SEDANJE DEBELE IZ PAPIRJA.

Spoštovanje in ljubezen do knjig sta vsekakor plemeniti človeški vrline že od najstarejših časov do danes. Po najdenih podatkih je imel že Eparodit iz Heroneje 30.000 izbranih rokopisov. Stari grški in rimski zbiralci in ljubitelji knjig so cenili to književno bogastvo prav tako, kakor cenimo mi danes stare redke knjižne izdaje v naših knjižnicah.

Posebno strastno je kopicil in zbiral knjige in rokopise v svoji knjižnici l. 1340 angleški škof Richard de Bury iz Durhama. Njegovega ponosa, pozornosti in razumevanja do knjig skoro ni mogoče popisati. V svojem latinsko pisanem delu »Philobiblon« pravi škof med drugim: »Knjige niso nič drugega, kakor naše najboljši prijatelji, svetovale in učiteljice brez šibe in ravnila, ki se na nas nikdar ne jezijo in nam ne spregovore hude besede, niti ne zahtevajo od nas daril, denarja ali nagrade. Kadarkoli se jim približate in jih vprašate, vedno vam takoj odgovore in jim zato ni žal.«

Koliko pa je tedaj moral imeti v svoji knjižnici zares nekaj vrednih knjig? Virgila, Horaca, Lukrecija, evangelije, še nekaj pesnikov in knjige svetih očetov. Kaj pa bi rekel blagi škof šele, če bi mogel prebrati Shakespearea, Milтона, Swinburna, Shekya, Kiplinga in Welsa, da naštejemo samo njegove rojake? Dasi pa izgleda to nekako pomilovanja vredno, ne stojimo mi danes, ko imamo visoko razvito književnost in ogromno tipografsko industrijo, prav nič boljše z ozirom na bodočnost, ki še čaka knjige in tisk.

Tako izjavlja v nekem ameriškem magazinu eden naslednikov nedavno umrlega izumitelja Thomasa Alve Edisona, da bodo v najkrajšem času papirnat in tiskane knjige sploh izginile iz sveta. Potiskani papir ne bo več sinonim priobčeva-

nja in prenašanja človeških misli in duhovnega ustvarjanja. Njegovo mesto bodo v najkrajšem času zavzeli nikljasti listki, ki bodo »debeli« komaj štiri tisoč del milimetra. Ta novi nikljasti papir ne bo več zbirališče mikrobov ali prahu. Na njem se bodo tiskane črke videle mnogo lepše in trajnejše, kakor na papirju. In kar je glavno: bodoče knjige bodo tako majhne, da bomo prenašali lahko celo knjižnico v žepu telovnika. Komaj centimeter debela knjižica bo imela nad 20.000 strani. In časopisi? Ti bodo imeli v najnepraktičnejšem primeru, ko bodo popolnoma razgrnjeni, velikost damskega žepnega robčka. Popolnost novega izuma pa ne bo le v tem, da se bodo ves tekst in ilustracije tiskali direktno s pomočjo elektrike, temveč bodo ljudje pisali in diktirali svoje misli na isti način.

Če se bo to prorokovanje Edisonovega učenca uresničilo, bo svet doživel po našem današnjem pojmovanju pravi vesoljni potop knjig in drugih produktov tiska.

Ubog cunjar — milijonar.

V Chicagu je te dni umrl neki John Kerrard, ki je polnih 25 let vozil po čikaških ulicah svoj starinski voziček in pobiral po hišah stare cunje. Umrl je v največji bedi v svoji podstrešni sobici. Ko so pa po smrti preiskali njegovo borno zapuščino, so presenečeni sodni uradniki našli Kerrardovo oporoko, v kateri zapušča svojim bratom in sestram, ki se prav tako bavijo z zbiranjem starih cunj, ogromno premoženje 1.000.000 dolarjev, deloma v gotovini, deloma pa v vrednostnih papirjih. V banki, kjer so se sodni uradniki informirali, so potrdili resničnost oporoke.

Sport

Gradjanski v Mariboru

Gradjanski v tekmi za državno prvenstvo proti ISSK Mariboru.

Ligaška tekmovalja se z naglimi koraki bližajo koncu. V Mariboru bo v nedeljo nastopil proti ISSK Mariboru eden najbolj popularnih klubov, zagrebški Gradjanski, znan pod domačim nazivom »purgariji«.

Za Gradjanskega bo nedeljska tekma velike, izredno velike važnosti. To bo namreč zadnja tekma, ki jo bo moral odigrati na tujih tleh, obenem pa zadnja tekma s slovenskimi klubi v letošnjem tekmovalju. Zato bo vodstvo Gradjanskega poslalo v Maribor svojo najjačšo ekipo, ki se zna boriti in igrati.

Gradjanski je v letošnjem tekmovalju za državno prvenstvo proti ljubljanskim klubom odnesel visoko zmago. Brez dvoma bo skušal isto doseči tudi v nedeljo v Mariboru. Čeprav je v zadnjem času njegov napadalni kvintet ojačen s Podgornikom, o katerem govorijo, da je najjačji strelec v Zagrebu, obstoja upanje, da se obramba domačih ne bo dala prese-

netiti. ISSK Maribor mora v nedeljo reprezentirati ne samo sebe temveč sploh slovenski sport. Boriti se bo moral za čast in prestiž slovenskega nogometa, ki sta ga ljubljanska kluba zapravila. ISSK Maribor mora dokazati, da dosedanjí uspehi niso darilo boginje Fortune, temveč plod dolgotrajnega in samozatajvalnega treninga. Dokazati mora tudi, da je najboljši klub v Sloveniji.

Simovi beločrnega praporja zavedajte se v nedeljo svoje dolžnosti!

SK Železničar, nogometni odsek.

Drevi ob 17.30 bo na igrišču strogo obvezen trening prvega in rezervnega moštva. Načelnik.

Odbor za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno.

Nedeljske tekme sodijo: SK Rapid; Čakovčki SK g. Vesnaver; Gradjanski mladina; Maribor mladina g. Bizjak. Sodnika za tekmo Gradjanski I: Maribor I. delegira ZNS; stranska sodnika bosta gg. Nemeč in Skalar.

Sv. Martin na Pohorju

Instalacija novega župnika. Prošnji tukajšnjih faranov, ki so prosili, da bi sedanji provizor g. Alojzij Zdolšek ostal stalno župnik naše fare, je bilo ugodeno. Instalacija bo na slovesen način 1. septembra.

Klimatično zdravilišče Sv. Martin na Pohorju se dobro razvija, še vedno prihajajo naročila sob iz raznih krajev, iz Beograda, Pančeva, Niša, Zagreba, Dunaja itd. Tajske sobe gostilničarjev Korrena, Repoluska in Ritterja so že precej oddane in se tujci dobro počutijo že zaradi dobre hrane in pohorskega zraka. Na razpolago je tujcem vsak dan tudi voz poštarja Leopolda Vorše, ki čaka po naročilu v Slov. Bistrici.

Dr. Leonora Hübn:

Iz domovine pesnice Sappho

V bližini maloazijske obale leži otok Lesbos, ki se imenuje danes po enakomernem glavnemu mestu Mytilene. Ta največji otok v Egejskem morju je zelo bogat na oljkah, visoko cenjenem vinu in vsakovrstnem južnem sadju. Že od nek daj se je odlikoval otok Mytilene kot duhovno prehodišče med Malo Azijo in grško domovino po samosvoji kulturni mešanici fine helenske razsodnosti s strastno čuvstvenostjo orientalskih narodov; prebivalstvo tvori eotsko pleme, ki ima predvsem svoj izvor na otoku samem in poseben, še danes spoznaven dialekt in stavbni slog.

Tudi v pokrajini sami se razločno čuti v barvah in svetlobi to mitilensko prehodišče med Azijo in svojstveno Grčijo; barve so težje, sence globlje, pa tudi pogosto pooblačenje in viharji izpričujejo na otoku in zemlji veliko razliko od »klasičnih« vredih in mirnih pokrajinskih slik grške celine. Vendar pa loči lepa, plemenita umerjenost in diš nežne duševne ubranosti otoško prebivalstvo od brezmejno divje in robustne narave in duševne sile Male Azije. Lesbijanke so še danes izzivajoče lepe, polne srčkane miline in ljubkosti. Duh in miselnost sta na Mytilenu enakomerno prefinjena in prebujena.

Tako je postal otok v grškem duševnem življenju že zelo zgodaj domovina pesništva, zlasti lirskega in globoko ču, tečega. V mestu Methymei, ki se imenuje danes Molywe, se je baje rodil praviljčni pevec Arion. Posebno slavo pa je pridobil otok s svojo »lesbiško pesniško šolo«, predvsem s pesnico Sappho, ki je živela med letom 572. in 640. pred Kristom. Sappho je prva lirska pesnica, kar jih sploh poznamo. Njena, prav »moderna« prefinjena duševna občutljivost in finesa ter živahnost njene naravne občutljivosti, so vzbujale že tedaj splošno občudovanje in ji priborile naravnost nezasišano slavo. Kot redko »čudo« so smatrali Sappho, ki je bila potomka odličnega, imovitega rodu, tako njeni sodobniki, kakor tudi vsi, ki so prišli za njo. Zgodovinar Strabo jo opisuje kot nekaj »čudežnega«, kar se na Grškem ni nikoli pojavilo ne prej ne pozlej. Še si volasi Solon je hotel pred smrtjo spoznati natančneje njene pesnitve, ki so prav tedaj prodrle v Atene. Platon je slavil »lepo« Sappho, in celo resnejši duhovi so smatrali takrat za sakrilegij, da so se Sapphine pesmi recitirale med veselimi napitnicami za omizjem. Aristotel poroča, da je bila njena slika upodobljena celo na denarju, čeprav je bila ženska. Njen le nekaj mlajši sodobnik Alkaios nam je zapustil dobro sliko njene pojave in osebnosti v vrsticah, ki diha jo globoko spošto-

vanje do nje: »Vijolica, čista, sladko se smehljajoča Sappho! Nekaj bi ti povedal — pa se bojim.«

Ta redka ženska in velika, globoko čuteča pesnica se je trudila za čim višjo duševno in muzikalično vzgojo svojih sosestr, ki so prihajale k njej celo iz daleč krajev Mytilene. Napram svojim, čisto prav tako pesniško nadarjenim prijateljicam in sošolkam je nastopala z ljubeznijo, ki se je neutajljivo stopnjevala do same erotike. Izrodki takih občutkov pa spadajo v poznejšo dobo in je ime »lesbijanka« dobilo šele v poznejših stoletjih svoj sramotni žig. Za njene sodobnike je bila odločujoča in vse nadvladujoča le duševna veličina pesnice.

Osupljiva ostane tudi še za nas sedanjike čudovita občutljivost pesnice do prirode svoje domovine. Od pastirjev grozovito poteptana hiacinta, hladeči vetrč, ki maje kutnine veje in »kaplja z listov hladni sen na mehka tla«, znamenita oda na »krasno bleščečo se božanstveno Afrodito«, opisovanje edinstvene ubranosti noči in čar meseca in zvezd — vse to, ohranjeno po poznejših učenih komentatorjih večinoma le v odlomkih, leži pred nami kot nekaj edinstvenega prav tako, kakor 150 let po ustanovitvi Rima in kakor za vladanja praviljčnega očeta Kreza.

Čudovita je tudi priroda njenega ljubljene domačega otoka z veličastnimi,

divjimi vulkanskimi gorami in marmornatimi vrhovi, z mehkiimi pobočji, polnimi bujnih anemon, ljubkimi plodnimi dolinami in globoko v celino zajedenimi modrimi morskimi zalivi. Kot Sapphin rojstni kraj velja prostrana, smejoča se dolina ob ereziški obali, vsa preplavljena s cvetočim drevjem in danes posejana z ličnimi, belimi hišicami — pravo nasprotje ostalim, večinoma ubožnim, umazaninim in zanemarjenim naselbinam. Pri razvalinah trdnjave Eresos kažejo še danes tujcem »levkaško pečino«, s katere se je baje vrgla Sappho iz ljubezni do nekega mladeniča Phaona. Resnico o Sapphini smrti, o pravem mestu »levkaške pečine«, ki jo skoro vsi raziskovalci iščejo na daljnem otoku Levkasu (sedanjem otoku Santos Mauri) v Jadranskem morju, kakor tudi o skrivnostnem Phaonu, skrivajo neštivilne mitološke in druge bajke in pripovedke. V nasprotju s tem izročilom je tudi sarkofag, ki ga kažejo v Mytilenih, nekdanjem Sapphinem bivališču, še danes in v katerem naj bi bilo nekoč ležalo, kar pa ni verjetno, Sapphino truplo. Ta grob izvira najbrže še iz starejših stoletij. Kakor se ne ve, kje in kako so izginili njeni zemeljski ostanki, tako na drugi strani večno živi njena duša v njenih pesmih, v krasnih pokrajinah njene domovine in v delih mnogih duševnih veličin poznejših stoletij.

„Ljubljana v jeseni“

Jesenski Ljubljanski velesejem

Spet bo oživela naše bela in lepa Ljubljana med 3. in 12. septembrom. Gospodarsko in kulturno središče Slovenije bodo posetili desetstisoči gostov iz vseh krajev naše prostrane države in iz tujine, da si ogledajo bogato založeno in pestro razstavo »Ljubljana v jeseni«.

Na razstavišču 40.000 kvadratnih metrov bodo bodo nameščene v desetih velikih razstavnih zgradbah sledeče razstave:

1. Kmetijska razstava (strokovni pouk, sirarstvo in mlekarstvo, jajca, čebelarstvo, zelenjad, viri perutnina, kunčji); 3. in 4. septembra razstava goveje živine montafonske pasme; 11. septembra razstava plemenskih konj; od 3. do 12. septembra velika razstava poljedelskih strojev in orodja.
2. Razstava čistokrvnih psov vseh pasem 8. septembra.
3. Alpska razstava.
4. Tujsko-prometna razstava.
5. Razstava slovenske knjige.
6. Umetnostna razstava »Žena v slovenski umetnosti«.
7. Jugoslovanska amaterska razstava umetniških fotografij.
8. »Razstava »Domače ognjišče«, nazor na razlaga novodobnega racionalnega gospodinjstva.
9. Industrijski in obrtni oddelek. Specialne razstave: Pohištvo, Živala, Radio. Posebne prireditve: 4. septembra: Revija slovenskih narodnih noš na velesejmu. 11. septembra: Tekmovanje slovenskih harmonikarjev na velesejmu.

50% popusta na železnicah. Vozne olajšave so priznane tudi na parnikih. Permanente legitimacije s pravico na prevozne olajšave in poljuben večkratni vstop se dobe pri denarnih zavodih, tujsko-prometnih ustanovah, zadrugah, županih in občinskih uradih, podružnicah Kmetijske družbe, strokovnih organizacijah in pri blagajnah večjih postaj v Sloveniji.

»Ljubljana v jeseni« bo prirejena vestno in z ljubeznijo. Oglejte si to razstavo!

Tipi kuhinj na II. gospodarski razstavi Zveze gospodinj na letošnjem jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra.

Prva bo stanovanjska, namenjena skromni ženi in materi, ki mora opravljati vsa dela sama in ima komaj še en stanovanjski prostor kot spalnico. V tej kuhinji je kotiček za otroka dobro oddeljen od vsega kuhinjskega dela. Le prežalostne, so časopisne beležke o številnih nesrečah v kuhinji, ob vrelem mleku in kroplu, ki je tako pogosto smrtonosen malemu neboljenčku. V tej kuhinji se shaja družina k zajtrku, obedu in večerji.

Druga kuhinja bo kuhinja gospodinje, kateri je na razpolago še pomoč, bodisi kuharica ali gospodinska pomočnica in ima še dovolj drugih stanovanjskih prostorov. Prikazana je v najskromnejšem merilu; vse kuhinje, ki bi bile manjše kot ta, so proti pravilom higijene in otežujejo gospodinjini možnost kretanja pri delu.

Kot protitip vsem tem kuhinjam pa bo prikazana higienska kuhinja, kakršne so še marsikje kot prave pastorki v hiši.

In kuhinja najmlajših gospodinj! Igraje se priučiti hčerka v najnežnejši dobi gospodinjstva. Sloveča pedagoginja dr. Montessori uči: zaposlite deklice, naj delajo to kar odrasli. Naj kuhajo, perejo, likajo. S kakim veseljem posnemajo otroci mamico in kako diši otrokom z lastnimi ročicami narejena pogača. Tako postanejo nevede in nehoti pripravne kuharice in gospodinje. Marsikaka solza bo ostala prihranjena tako vzgojeni, pozneje učeni in izšolani gospodinjci ali mladi ženi, ki mora nekega dne v kuhinjo in prijeti za kuhališče. V mladosti pridobljena priročnost ostane vedno.

Vse te misli so navdajale odbor, ko se je lotil težke naloge. Ali bo uspel in dosegel zaželjene cilje, da bo razstava poučna in današnjim težnjam ustrezajoča? Upamo, da!

Pri II. razstavi Zveze gospodinj pod imenom »Domače ognjišče« na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. septembra sodelujejo samo strokovno izobražene moči, zlasti pa bo zanimalo delo mladih diplomiranih absolventk naše univerze. Vodilni misli te razstave pa sta: olajšanje gospodinj v izvrševanju njenih težkih, odgovornosti polnih dolžnosti in pa propaganda za nakupovanje in upoštevanje domačih pridelkov in izdelkov. Upamo, da bo razstava za naše gospodinjce zelo privlačna in da jim bo ogled, ki mora biti res temeljit, tudi mnogo koristil.

Vinska razstava na Ljubljanskem velesejmu od 3. do 12. septembra t. l. bo obsegala prodajo vina, in sicer namiznega in buteličnega in bo nudila obiskovalcem priliko, da se pouče o kakovosti naših prvovrstnih domačih kapljic. Zastopana bodo vsa vina iz najvažnejših vinskih okolišev bivše mariborske kakor tudi ljubljanske oblasti. Vina se bodo točila v malih kozarcih in tudi kupčija se bo lahko sklepala ob tej priliki. Razstavo organizira kmetijski odbor velesejma.

Alpska razstava, ki jo organizira Slovensko planinsko društvo, bo gotovo predstavljala privlačno točko jesenskega velesejma. Poleg znanstvenega in umetnostnega oddelka bo vzbudil pozornost turistov in drugega občinstva zlasti tudi zgodovinski oddelek alpske razstave, kjer bo v fotografskih in drugih spominskih predmetih prikazan postanek in razvoj našega alpinizma, začetek naših planinskih organizacij in njih postopni razmah do današnje razvojne stopnje. Od »Piparjev« preko »Drena« do Slovenskega planinskega društva in turistovskega kluba »Skale« bo razviden postopni dvig planinskih društev in klubov, njih skromne, a krepke in žilave ustanovitelj ter glavne predstavitelje alpinizma, smeje zmagovalce najtežjih sten in vrhov bomo zrl v portretih, v težkih plezalnih situacijah in v veseli družbi: bujna revija od početkov preko slavne preteklosti do današnjega stanja. Razstava bo v okviru Ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra t. l.

Razstava perutnine na jesenskem velesejmu vzbuja že sedaj veliko zanimanje. Društvo »Živalca« razstavi poleg raznih pasem perutnine tudi še mladi letošnji

rod, ki bo služil za okrepljenje nadaljnje reje. Tistim rejcem, ki se hočejo odločiti za eno ali drugo pasmo, bo dana prilika, da se po prepričanju rejnih uspehov posameznih pasem odločijo pri nakupu za eno ali drugo pasmo, ki najbolj ustreza njihovim potrebam. Na prodaj bodo dobre jajčarice, nadalje perutnjina, ki ustreza glede reje piščancev za meso. Tudi težje pasme bodo zastopane. Torej bo vsak zainteresiran prišel na svoj račun. Oglejte si to zanimivo razstavo na velesejmu od 3. do 12. septembra v paviljonu »J«.

Razstav kunccev na jesenskem velesejmu bo nameščena v paviljonu »J«. Razstavljene bodo tokrat tudi razne pasme kunccev, ki niso bile zastopane spomladi in poleti, tako, da bo vsak rejec kunccev videl zopet nekaj novega. Poleg razstavljenih pripomočkov, kletk, krmil, bo razstavljena tudi kožuhočina, ustrojena za krzno in usnje ter izdelki, kakor razne čepice, ovratniki, podnožniki, angorska volna in izdelki. Za prihodnjo zimo si kupite ustrojene kožice za kožuhočino. Ne zamudite te ugodne prilike ogledati si razstavo na velesejmu od 3. do 12. septembra v paviljonu »J«.

Močvirski bobri so pri nas še neznana žival, ki daje dragoceno krzno. Na letošnjem velesejmu bodo razstavljeni močvirski bobri na razstavi »Živalce«. Priporočljivo zlasti za močvirne kraje, kjer je voda stalno na razpolago. Žival je zelo utrjena in se hrani z najnavadnejšimi zelišči. Na razstavi bodo živali tudi na prodaj. Oglejte si te živali v paviljonu »J« na velesejmu od 3. do 12. septembra tega leta.

Vozne olajšave

Bratislava, mednarodni sejem, od 21. avgusta do 1. septembra, 33% znižana vožnja, legitimacija Din 34.—

Graz, jesenski sejem, od 27. avgusta do 4. septembra, 25% znižana vožnja, avstrijski vizum prost, legitimacija Din 20.—

Leipzig, jesenski sejem, od 28. avgusta do 1. septembra, 25% znižana vožnja, legitimacija Din 70.—

Beograd, veslaške tekme za evropsko prvenstvo, od 2. do 6. septembra, polovična vožnja pri vožnji tja in vožnji nazaj, legitimacija Din 15.—

Ljubljana, vzorčni velesejem, od 3. do 12. septembra, polovična vožnja, legitimacija Din 30.—

Ljubljana, vseslovanski kongres narodnih noš, od 2. do 5. septembra, četrtinska vožnja za udeležence v narodnih nošah, legitimacija Din 2.—

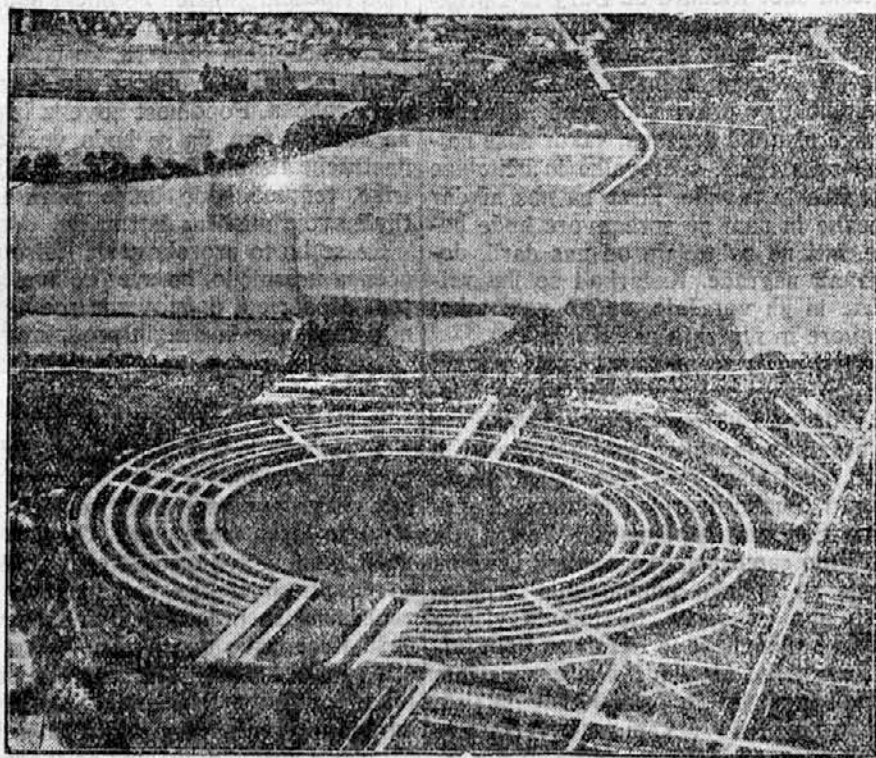
Zagreb, zagrebački zbor, od 3. do 12. septembra, polovična vožnja, legitimacija Din 30.—

Praha, sejem, od 4. do 11. septembra, 33% znižana vožnja, legitimacija Din 37.—

Wien, jesenski sejem, od 4. do 11. septembra, 25% znižana vožnja, avstrijski vizum prost, legitimacija Din 50.—

Vse nadaljne informacije daje »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon 2122.

Nenavadno pokopališče

Pri Ohlsdorfu v bližini Hamburga so te dni slovesno otvorili in blagoslovili nenavadno pokopališče za one ki jih po smrti sežejo. Slika, posneta iz letala, kaže krožne terase okoli malega ribnika, po katerih so razvrščene urne s pepelom rajnih.

Vinotoč Šturm — otvoren.

V slučaju slabega vremena primerni prostori na razpolago. 2726

Sočno, lepo opremljeno sobo

dam v najem s 1. septembrom. Tattenbachova ul. 20 I, desno. 2725

Gospodinja

želi vstopiti v damski frizerski salon kot učenka. Po možnosti takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 2729

Na cesti Sv. Miklavž - Maribor

sem zgubil dve legitimaciji na ime Klubiček, prof. kons. Najditelj naj ju odda proti nagradi v Gosposki ulici 4 I, Maribor. 2729

Pletilni stroj in stroj za tamburliranje

v dobrem stanju prodam. Sprejem tudi dobro izurjeno pletiljo. Tržaška c. 3, Maribor. 2728

Večjo, prazno sobo oddam,

Komenskega trg 1, pri parku. 2730

Glasovir (Stutzflügel) na prodaj.

Cena Din 9.000.—. Matrova ul. 18 I, desno. 2731

Učiteljska družina v bližini šol

sprejme dva dijaka na stanovanje in hrano. Kopalnica na razpolago. Naslov v upravi. 2727

Stanovanje

kuhinjo in sobo, eventuelno s kabineto, išče za takoj stranka brez otrok. Naslov v upravi »Večernika«. 2679

V Mariboru v bližini srednjih šol

sprejme boljša družina dva dijaka na prvovrstno hrano in stanovanje; kopalnica na razpolago. Na željo pomoč pri učenju v hiši. Naslov v upravi. 2662

»Tempo« čevlji

na obroke. Slovenska 18. 2500

Izposojamo

gramofone in plošče po Din 1.—. »Slager«, Slovenska 18. 2501

Atomobilisti in motociklisti pozor!

Avto in moto gumi kupuje v vsaki množini in najvišjih cenah mehanična delavnica Justin Gustinčič. Tattenbachova ulica 14. 2345

Prva mariborska zasebna kuhinja

pod spretnim vodstvom, sprejema abonentne. Zlasti abonentom alkohola se priporoča lastnica. 2395

Jos. Tichy i Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1403

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Najlepše razglednice

mariborske,
umetne,
Salon de Paris

i. t. d. kupujte v papirnici knjigarne

Tiskovne zadruge

Maribor, Aleksandrova 13